

Izglītības un zinātnes
ministrija

PAPILDINOŠAS SAIMNIECISKAS DARBĪBAS UZRAUDZĪBAS PAMATPRINCIPI

31.10.2023

ERAF IEGULDĪJUMI IZGLĪTĪBĀ 2014-2020

modernizēta **vispārējās izglītības** iestāžu mācību vide

modernizētas **profesionālās izglītības** iestādes

uzlabota STEM studiju mācība vide **koledžās**

Eiropas Komisijas paziņojums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107.panta 1.punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu*

28. punkts:

«Valsts izglītības sistēmas ietvaros nodrošinātā valsts izglītība, ko finansē un uzrauga valsts, var tikt uzskatīta par nesaimniecisko darbību. Tiesa ir atzinusi, ka valsts, “izveidojot un uzturot šādu valsts izglītības sistēmu, kas finansējumu galvenokārt saņem no valsts budžeta, nevis skolēniem vai viņu vecākiem (...), nevēlas iesaistīties darījumos par atlīdzību, bet īsteno savus pienākumus pret iedzīvotājiem sociālajā, kultūras un izglītības jomā»

207. punkts:

«ja jaukta izmantojuma gadījumā infrastruktūru izmanto galvenokārt tikai nesaimnieciskajai darbībai, Komisija uzskata, ka **valsts atbalsta noteikumi uz attiecīgo finansējumu var vispār neattiekties ar nosacījumu, ka saimnieciskā darbība ir vienīgi papildinoša, tas ir, šī darbība ir tieši saistīta ar infrastruktūras ekspluatāciju un tai nepieciešama vai nesaraucjami saistīta ar tās galveno nesaimniecisko izmantojumu.**»

* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52016XC0719%2805%29>

Regulējums par papildinošu saimniecisko darbību specifiskā atbalsta mērķa īstenošanas noteikumos

8.1.2. SAM (visp.izgl.)

MK 24.06.2016 noteikumi Nr. 323

«47.¹ Lai atbalsts projekta īstenošanai netiktu kvalificēts kā komercdarbības atbalsts, projekta īstenošanas rezultātā attīstītajā infrastruktūrā (tai skaitā sporta infrastruktūrā, dienesta viesnīcā (internātā)) pamatlīdzekļu un ilgtermiņa ieguldījumu amortizācijas periodā ir pieļaujams veikt **papildinošu saimniecisko darbību 20 procentu** apmērā no infrastruktūras gada jaudas platības laika vai finanšu izteiksmē un ir pieļaujams **sniegt papildpakalpojumus.** »

8.1.3. SAM (prof.izgl.)

MK 19.04.2016 noteikumi Nr. 249

«38.¹ Lai atbalsts infrastruktūrai netiktu kvalificēts kā komercdarbības atbalsts, infrastruktūrā, kuru izmanto profesionālās izglītības un profesionālās vidējās kultūrizglītības iestāžu vajadzībām, pamatlīdzekļu un ilgtermiņa ieguldījumu amortizācijas periodā ir pieļaujams veikt **papildinošu saimniecisko darbību 20 % apmērā** no infrastruktūras gada jaudas platības, laika vai finanšu izteiksmē un ir pieļaujams **sniegt papildpakalpojumus.** (..)»

8.1.4. SAM (koledžas)

MK 09.08.2016 noteikumi Nr.533

«32.¹ Lai atbalsts projekta īstenošanai netiktu kvalificēts kā komercdarbības atbalsts, STEM studiju vides infrastruktūrā, kuru izmanto koledžas vajadzībām, pamatlīdzekļu un ilgtermiņa ieguldījumu amortizācijas periodā ir pieļaujams veikt **papildinošu saimniecisko darbību 20 procentu apmērā** no infrastruktūras gada jaudas platības, laika vai finanšu izteiksmē un ir pieļaujams **sniegt papildpakalpojumus.** (..)»

PIEĻAUJAMĀS DARBĪBAS

- Ar saimniecisku darbību nesaistītas darbības (valsts izglītības sistēmā nodrošināta izglītība);
  - Papildinoša saimnieciska darbība (PSD) 20% apmērā no infrastruktūras gada jaudas (platības, laika vai finanšu izteiksmē);
  - Papildpakalpojumi.

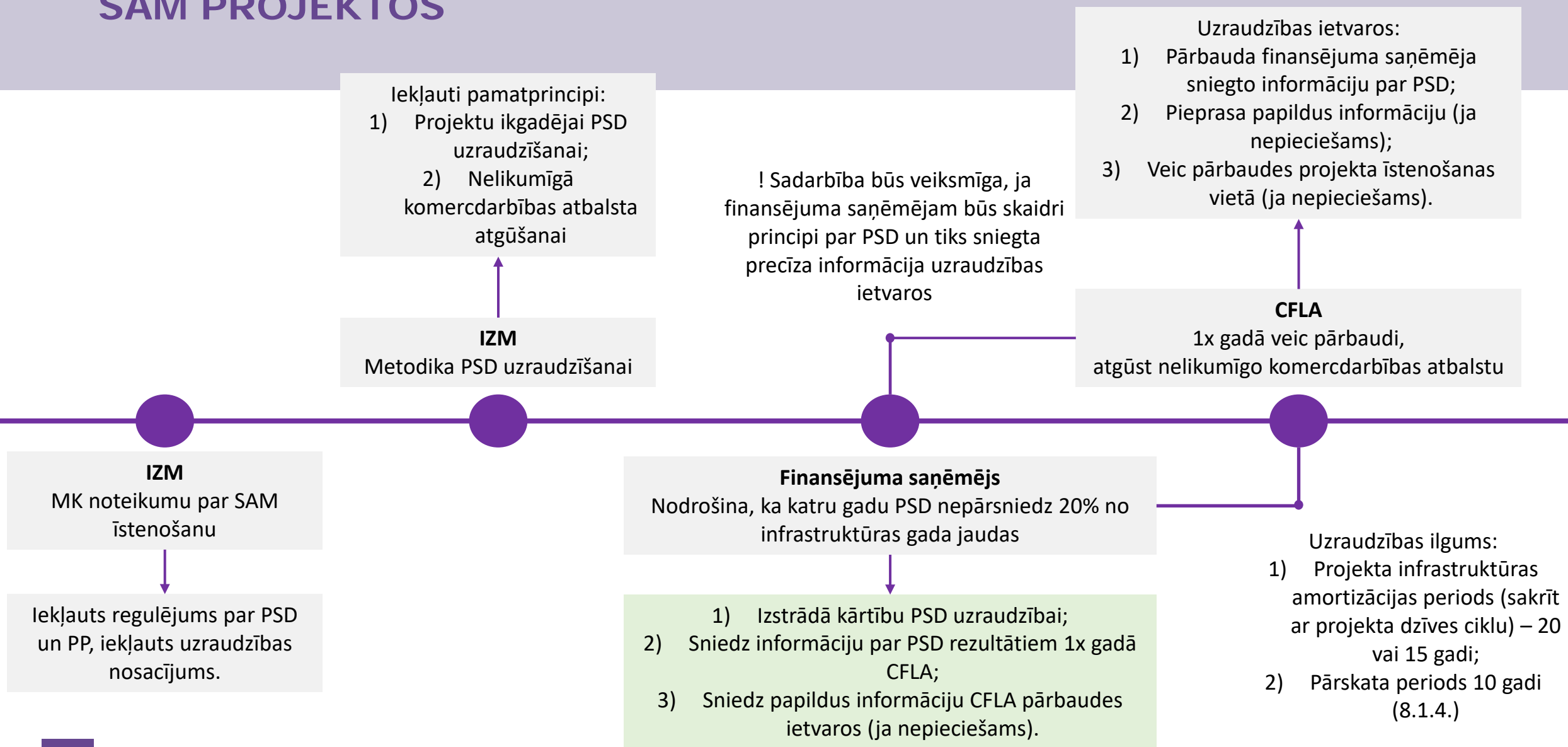
DEFINĪCIJAS

Papildinoša saimnieciska darbība - darbības, kas ir tieši saistītas ar infrastruktūras ekspluatāciju un tai nepieciešamas vai nesaraujami saistītas ar tās **galveno ar saimniecisko darbību nesaistīto izmantojumu**, patērējot tādu pašu resursu (piemēram, materiāli, aprīkojums, darbaspēks, pamatkapitāls) apjomu kā ar saimniecisko darbību nesaistītajām darbībām.

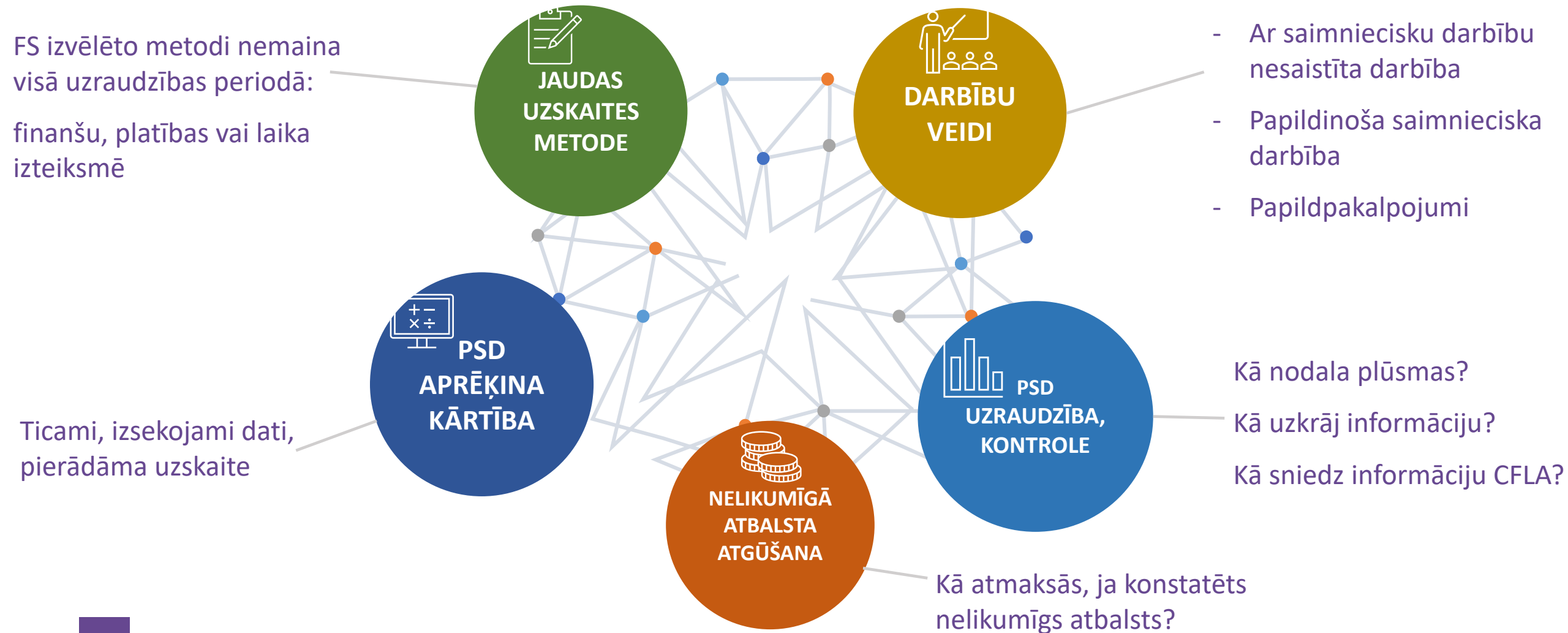
Papildpakalpojumi - tādi pakalpojumi infrastruktūrā, kurus galvenokārt izmanto tikai ar saimniecisko darbību nesaistītai darbībai un kuriem pašiem par sevi nebūtu ietekmes uz tirdzniecību un konkurenci Eiropas Savienības iekšējā tirgū.

PSD UZRAUDZĪBAS NODROŠINĀŠANA 8.1.2., 8.1.3., 8.1.4. SAM PROJEKTOS

Principi, kam jābūt iestādes izstrādātā kārtībā (iekšējos noteikumos, grāmatvedības politika)

PIEĻAUJAMĀS DARBĪBAS (piemēri) I

Vērtējot konkrēto darbību, jāvērtē **PSD definīcijā** noteiktais:

- 1) Vai pakalpojums/darbība ir tieši saistīta ar modernizētās infrastruktūras ekspluatāciju un tās galveno izmantojumu (izglītība)?
- 2) Vai pakalpojumam tiks izmantoti tie paši resursi (darba spēks, pamatlīdzekļi u.c.), kas patērēti pamata darbībai?

Piemēri Metodikā iekļauti vērtējot šos principus

DARBĪBU VEIDI (piemēri)

Telpu noma

Citai **valsts vai pašvaldības izglītības iestādei izglītības programmu īstenošanai** (t.sk., profesionālās ievirzes izglītības programmas, interešu izglītības programmas)

nesaimnieciska darbība

Bērnu/jauniešu **nometne**, ja tā ir ar izglītības mērķi

papildinoša saimnieciska darbība

Trešajai personai, ja nomas pakalpojums ir saistīts ar **mācību procesu vai izglītību** (arī lekcijas, semināri, pašdarbības pulciņi)

papildinoša saimnieciska darbība

Virtuves ēdnīcas noma, lai nodrošinātu ēdināšanas pakalpojumus izglītības iestādes audzēkņiem, skolēniem, ēkā strādājošajiem (arī kafijas/uzkodu automāti)

papildpakalpojumi

! NAV PIEĻAUJAMA telpu pilnīga un ilglaicīga iznomāšana trešajai pusei bez izglītības procesa nodrošināšanas

DARBĪBU VEIDI (piemēri)

Dienesta viesnīca

Savas izglītības iestādes izglītojamajiem

nesaimnieciska darbība

citas valsts vai pašvaldības izglītības iestādes pamatizglītības vai vidējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai, profesionālās ievirzes izglītības programmu nodrošināšanai

nesaimnieciska darbība

Bērnu/jauniešu **nometne**, ja tā ir ar izglītības mērķi

papildinoša saimnieciska darbība

Dienesta viesnīcas numuriņu iznomāšana vasarā strādniekiem? → saimnieciskā darbība

DARBĪBU VEIDI (piemēri)

Sporta infrastruktūra

Citai valsts vai pašvaldības izglītības iestādei izglītības programmu īstenošanai, t.sk. profesionālās ievirzes sporta izglītības programmas

nesaimnieciska darbība

Ārpus mācību procesa pašvaldības iedzīvotājiem brīvā laika pavadīšanai, amatieru sportam, sporta nometnēm

papildinoša saimnieciska darbība

Profesionālais sports ir saimnieciskā darbība!

PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA

IZM priekšlikums (nav saskaņots ar Finanšu ministrijas KAKD):

Formālās izglītības programmas – valsts izglītības sistēmas sastāvdaļa, galvenokārt finansēta no publiskiem līdzekļiem (var tikt finansēta arī no privātiem līdzekļiem), tādejādi izpildās EK paziņojumā noteiktās pazīmes par izglītību kā **nesaimniecisku darbību**.

Neformālās izglītības programmas – var tikt finansēta gan no privātiem līdzekļiem, gan publiskiem līdzekļiem (piemēram, 8.4.1. SAM projekts), taču tā kā to apgūst ārpus formālās izglītības, tad – **papildinošu saimnieciskā darbība**.

ŠOBRĪD (līdz Eiropas Komisijas viedokļa saņemšanai):

tiek pieņemts, ka visa pieaugušo izglītība ir

papildinoša saimnieciskā darbība

MĀCĪBU BLAKUSPRODUKTI

- 1) Produkts vai pakalpojums, kas rodas mācību procesā, ir **jāvērtē katrā gadījumā** atsevišķi, lai secinātu, vai konkrētajā gadījumā tas **ir prece vai pakalpojums tirgū** (nevar izslēgt, ka konkrētas preces vai pakalpojuma gadījumā var eksistēt tirgus piedāvājums);
- 2) Šobrīd, lai izslēgtu potenciālu komercdarbības atbalsta risku - izvērtēt iespēju, klasificēt šo preci vai pakalpojumu **kā papildinošu saimniecisku darbību**.

PRAKTIKANTU
PAKALPOJUMI (FRIZIERIS,
VIZĀŽISTS, KOSMĒTIĶIS,
ŠUVĒJS, DRĒBNIEKS...)

SARAŽOTI
KONDITIONĒJAS
IZSTRĀDĀJUMI

BŪVGALDNIĒKU
IZGATAVOTAS DURVIS,
GALDNIĒKU
IZGATAVOTI GALDI

IEGŪTI
KOKMATERIĀLI IP
«MEŽSAIMNIECĪBA»

AUTOTRANSPORTA
SPECIĀLISTA
PAKALPOJUMI IP
«AUTOTRANSPORTS»

Ar nosacījumu, ka šiem produktiem/pakalpojumiem ir:

- 1) pamatots izmaksu apjoms un tirgus cena;
- 2) ieņēmumus no mācību blakusproduktiem izmanto izglītības iestādes pamatdarbībai.

Izglītības un zinātnes
ministrija

PALDIES

[IZM_gov_lv](#)

[Izglitibas.ministrija](#)